

Настоящата изложба на Радостина Доганова представя пред софийската публика една малка част от нейното творчество, създадено в последно време. Художничката повече от две десетилетия живее и работи в Братислава, поради което е сравнително слабо позната у нас. Същевременно това обстоятелство до голяма степен определя нейния естествен интерес и вътрешна ангажираност към темата за идентичността, особено значима за нея. Впрочем, погледнато най-общо, това е една от най-популярните и разнообразно разработвани теми в съвременното изкуство. Този факт вероятно се дължи на многобройни обстоятелства и причини, които изпълват ежедневието на днешния човек – глобализацията, миграционната динамика, информационният бум, артистичното номадство.

Авторката представя живопис и рисунки.

Живописиста ѝ включва основно платна във формата на кръг с диаметър 90 см. Техният характер е особен – те се разполагат някъде в междинната зона между традиционната картина и пластическия обект. Показателно е и наименованието на цикъла – „Бъдници“. Освен това съчетават в себе си едновременно спецификите на монументалното и на кавалетното начало, намирайки точния баланс между двете. Струва ми се, че именно това е и търсеният от авторката ефект – монументално, тъй като става дума за идеи и форми с надперсонален характер (архетипът на съвършения кръг, женското начало, родовата памет) и кавалетно (интимна, чувствена игра с пластичната материя, емоционални, интуитивно намерени и реализирани трепети на почерка, богатство и подчертано разнообразие на фактурата). Тук проблемът за идентичността функционира, така да се каже, на две равнища – социално-биологично и родово-историческо. Тези планове се преплитат, взаимодействат помежду си и създават в крайна сметка една феерична живописна визия, която крие както препратки, асоциации и символи

(око, свод, гнездо, „ин-ян“), така и сложни и нюансирани степенувания на цвета и на тона (доминира пурпурът с неговите особени конотации).

В някои платна художничката експериментира с ефекта от свободното потичане на боята, разчитайки както на естествените сили на гравитацията, така и на експресивните качества на самата материя, сякаш недокосната от човешка ръка, но едновременно с това активно включена в общото емоционално звучене на творбата.

Що се отнася до рисунките, те са обединени около темата за еротиката, конципирана и интерпретирана в целия възможен диапазон от интимно-човешките измерения до космическите ѝ мащаби (Еросът от античната митология). Това са свободни, артистични рисунки с туш, които извайват пред нашия поглед някакви своеобразни „графеми“, призвани в символно-знакова форма, така да се каже, да синтезират визуално неуловимото еротичното начало. Във взаимното привличане и отблъскване, в контрастите и едва доловимите взаимодействия на линии и пространствени планове се крие очарованието на тези много лични, импровизационно постигнати опуси.

проф. д. изк. Чавдар Попов